

Maria Cabalska

Tylicz, pow. Nowy Sącz

Informator Archeologiczny : badania 7, 227-228

1973

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

kształtu z silnie przepalanej gliny, ceglastej barwy. W pobliżu pieca, 10 cm nad calcem, znajdowała się czaszka konia / być może ofiara zakładzinowa /. Z tej samej jamy pochodzi też ornamentowane okucie brązowe, o formie spotykanej masowo w uzdach końskich wydobytych z cmentarzyska. W jamie 3/73 odkryto między innymi dużą ilość fragmentów naczyń, kości zwierzęce, sztycha żelazne i kościane, przęśliki, wiele osełek i glinianą rurkę. Po zewnętrznej stronie zarysów jamy 1/73 wystąpiły ślady palikowania. Można przypuszczać, że duże obiekty odkryte w Tumianach były warsztatami produkcyjnymi, na co wskazuje ich kształt, wyposażenie i położenie na krańcu osady.

Również w tym sezonie natrafiono na jamę o zagadkowym kształcie - wąskim / 20 cm szerokości/, półkolistym w planie, a klinowatym w profilu.

Nadal licznie występowały późnopaleolityczne i mezolityczne narzędzia krzemienne.

Planuje się kontynuację badań dla uchwycenia zasięgu i rozplanowania osady .

TUPADŁY, pow. Inowrocław
Stanowisko 2

patrz
neolit

TYLICZ, pow. Nowy Sącz

Instytut Archeologii
Uniwersytetu Jagiellońskiego

Badania prowadziła dr Maria Cabalaka.
Finansował KW PWRN w Krakowie oraz
Instytut Archeologii UJ. Pierwszy sezon
badań. Domniemane grodzisko wczesnośred-
niowieczne, osada lokacyjna z XIV w.

Badania miały na celu ustalenie nawarstwień osadniczych wzgórza miejskiego, a w ten sposób odwołanie historii osadnictwa w rejonie przełęcz tylickiej. Niezwykle dogodne warunki fizjograficzne góry miejskiej w Tyliczu, zamykającej rozległe poszerzenie doliny Muszynki, nasuwały przypuszczenie, że lokowana tu w XIV w. osada miejska " Miestko" kontynuowała wcześniejsze osadnictwo grodowe. Na rynku oraz na niezabudowanych parcelach na obu stokach wzniesienia usytuowano łącznie 12 wykopów.

Dwa szeroko przestrzenne wykopy na rynku wykazały, że poziom wodonośny zalega już na głębokości 40 cm. W wykopie koło paliczki w północnej stronie rynku na głębokości 130 cm odsłonięto dolną część domu mieszkalnego o wymiarach 4 na 6 m, ściana licowa w osi WO. Ściany zrąbu, układanego na obłap, zachowały się do wysokości 40 cm. Podłoga budynku ułożona z dziesięciu belek spoczywała na dwóch legarach, z których każdy znajdował się w odległości 180 cm od ścian bocznych. Obiekt spoczywał w warstwie niejednorodnych iltów, powstałych przez wypłukanie

z wyższych poziomów. Fakt ten spowodował, że w obrębie chaty nie zachowała się warstwa kulturowa, umożliwiająca datowanie obiektu. Nad chatą zalegały warstwy nasypów niwelacyjnych z XVII/XVIII w. Pozostałe wykopy również nie uchwyciły starszych nawarstwień niż przełom XVII/XVIII w. Ślady tej zabudowy zalegały na wodonośnym gliniastym gruzie skalnym, który z kolei spoczywał na nieprzepuszczalnych siwych łdach.¹

Ciekawszych wskazówek dostarczył wykop przy organistówce posadowiony w odległości 15 m od ogrodzenia kościelnego. Na głębokości 90 cm odkryto silnie zgnieciony szkielec nakryty deską. Tylko 40 cm warstwa nienaruszonej gliny chroniła go przed zniszczeniem przez wykop fundamentowy jednej z istniejących tu dawniej budowli.

Pochówek należy wiązać z cmentarzem przykościelnym osady miejskiej "Miestka" lokowanej w XIV w. i łączyć w jedną całość z zachowaną na rynku chatą.

Sumując wyniki trzeba podkreślić, że nie uchwyciono warstw starszych od pierwszej lokacji miejskiej Tylicza. Niedogodne warunki dla zachowania się warstwy kulturowej stwarza wysokie zaleganie warstw wodonośnych. W tych warunkach nie powinien dziwić brak starszych nawarstwień z X-XIV wieku, kiedy prawie na pewno rozwijało się tu osadnictwo grodowe, w oparciu o które lokowano osadę miejską w XIV w.

WIELICZKA, pow. Kraków
Stanowisko I

patrz

okres lateński

WIELICZKA, pow. Kraków
Stanowisko IV

patrz

neolit

WIRÓW, pow. Sokółów Podlaski

patrz

okres wpływów rzymskich